

Sa wurkje wy oan in **natuerlik Fryslân**

Over ons

Het is de hoogste tijd dat de stem van de natuur luider wordt. We kunnen niet langer wachten; nu is het moment om in actie te komen. Deze meerjarenvisie is ons actieplan, een routekaart naar een duurzame toekomst: **Foar in natuerlik Fryslân.**

De Friese Milieu Federatie (FMF) zet zich al meer dan 50 jaar met toewijding in voor een *moai* en *duorsum* Fryslân, waar mens, plant en dier in harmonie samenleven. We geven de natuur de stem die ze zo hard nodig heeft door niet alleen urgente kwesties te agenderen, maar ook met realistische en duurzame oplossingen te komen. Dit doen we samen met onze aangesloten organisaties en een landelijk dekkend netwerk van de Natuur en Milieufederaties.

Om onze provincie te kunnen vergroenen en toekomstbestendig te maken, werken we zoveel mogelijk samen. Groene organisaties, Friese overheden, bedrijven en de mienskip: alleen samen kunnen we de noodzakelijke veranderingen realiseren. Wij zoeken de verbinding en nemen het voortouw in de beweging naar een natuerlik Fryslân, een provincie waarin de natuur centraal staat. Bij de FMF focussen we op wat wél kan.

Wij staan naast de koploper-boer die wil investeren in duurzame en natuurinclusieve landbouw, maken ons hard voor een dubbelgroene energietransitie, werken aan biodiversiteitsherstel en stimuleren de Fryske burger om bewuste en circulaire keuzes te maken.

Samen voor verandering

Positieve impact voor 2025 t/m 2028

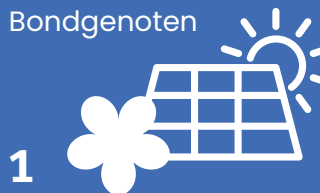
boeren mobiliseren om aan de slag te gaan met natuurinclusieve landbouw en Aanvalsplan Grutto

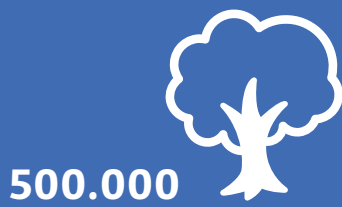
actieve Fryske burgers die bijdragen aan beleidsprocessen om de leefomgeving te verbeteren

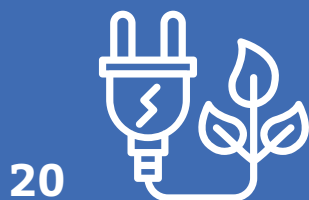
samenwerkingsverbanden, zoals de Groene Bondgenoten

energietuin in Fryslân realiseren

bomen planten in Fryslân

aardgasvrije wijken, dorpen en initiatieven

Fryske burgers bereiken met bewustwordingscampagnes circulaire samenleving, biodiversiteit en zwerfafval

netwerkbijeenkomsten organiseren per jaar

Voor een natuerlik Fryslân!

We zetten ons in voor een veerkrachtig Fryslân met een robuuste en rijke biodiversiteit, een mooi landschap en een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier. We richten ons op drie speerpunten:

- **Omgevingskwaliteit:** We zorgen voor het behoud en de verbetering van de unieke kwaliteiten van Fryslân.
- **Klimaat:** We verminderen de uitstoot van broeikasgassen en maken Fryslân klaar voor klimaatveranderingen.
- **Biodiversiteit:** We stoppen de achteruitgang van inheemse plant- en diersoorten en werken aan herstel.

Samen met Staatsbosbeheer, It Fryske Gea en Natuurmonumenten

hebben we een visie ontwikkeld op hoe Fryslân er in de toekomst uit zou moeten zien: *Natuerlik Fryslân 2050*. We zetten de kracht van natuur en landschap in om maatschappelijke uitdagingen, zoals klimaatverandering, landbouwtransitie en herstel van de soortenrijkdom aan te pakken. Deze oplossingen maken Fryslân klaar voor de toekomst en zorgen voor een rijk en robuust landschap. *Natuerlik Fryslân* is het uitgangspunt van ons handelen. Meer weten? Kijk op fmf.frl/nf50.

Selectie van de projecten waar
we aan werken

Nature-based oplossingen
veenweidegebied

Beammen foar Elkenien 2.0

Verdienmodellen voor
natuurboeren

GroenLunches

Aardgasvrije wijken

Drempels verlagen voor
reparatie

We werken aan verschillende
speerpunten om bij te dragen aan een
moai, duorsum en natuerlik Fryslân.

Hiervoor hebben we Natuerlik Fryslân 2050 vertaald naar vijf speerpunten die de basis vormen voor ons handelen. Elk speerpunt richt zich op een specifiek aspect, van natuurinclusieve energietransitie en biodiversiteitsherstel tot aan levensduurverlenging van producten. Elk onderwerp wordt geleid door een FMF-gids. De visualisaties hiernaast tonen onze visie op de toekomst van onze provincie en benoemen de acties die we ondernemen.

*“As FMF wurkje wy mei-inoar oan in
Fryslân dêr't in rike natuer, skjin
wetter en karakteristyk lânskip
sintraal steane.”*

*- Hans van der Werf
Directeur FMF*

FMF-gids

(m/v/x) • laten zien wat wél kan • positief activist

[1] **betekenis** Wij begeleiden Fryslân naar een natuerlik Fryslân door te verbinden, ondersteunen, inspireren, kennis te delen en te prikkelen. We zoeken samenwerking en werken doelgericht om zoveel mogelijk positieve impact te realiseren voor Fryslân.

Moai Fryslân

duurzame keuzes voor een toekomstbestendige provincie

- Ontwikkelen van een gebiedsgerichte aanpak van Natuurlik Fryslân 2050.
- We zetten ons in om de belangen van natuur, water en landschap in provinciale beleidsprocessen te verankeren.
- Adviespunt voor de Fryske burger, waar we ondersteuning bieden bij vragen over natuur en milieu.

Fitale en duorsume lânbou

de Friese landbouw als koploper in duurzaamheid

- Ontwikkelen van innovatieve verdienmodellen voor agrariërs.
- Agenderen van duurzaam landbouwbeleid bij (lokale) overheden.
- Bundelen en beschikbaar stellen van kennis over nature-based oplossingen.

Natuerynklusive energijtransysje

dubbelgroene energietransitie;
aandacht voor natuur, biodiversiteit
en leefomgeving

- Energieprojecten en initiatieven opstarten en aanjagen op een natuurinclusieve wijze.
- De Fryske burger een actieve rol laten spelen bij de dubbelgroene energietransitie.
- Dubbelgroene energietransitie agenderen in het gemeentelijk omgevingsbeleid.

Fitale natuer Fryslân

samen voor een soortenrijkdom
in stad en land

- Voorbeeldprojecten uitvoeren voor biodiversiteitsherstel, zoals het planten van bomen.
- Verbinding zoeken met en de Fryske burger betrekken bij het realiseren van de biodiversiteitsdoelen.
- Ondersteunen van lokale biodiversiteitsinitiatieven via onze ondersteuningsstructuur.

Bewust duorsum libje

een bewuste bijdrage aan een
duurzame levensstijl van de Fries

- De Fryske burger stimuleren om vaker een bewuste en circulaire keuze te maken via publiekscampagnes.
- Samen met de Fryske burger een manier ontwikkelen om duurzame keuzes eenvoudiger te maken.
- Een netwerk van actieve Fryske burgers opzetten om gezamenlijk de voetafdruk te verkleinen.

Doe je mee?

Als netwerkorganisatie willen we zoveel mogelijk groene organisaties, verenigingen en actieve Fryske burgers vertegenwoordigen. Door onze krachten te bundelen, maken we het groene geluid in de provincie sterker. We hebben een grote achterban, bestaande uit natuur- en milieuorganisaties, betrokken burgers en andere relevante partijen. Door je aan te sluiten, versterk je niet alleen ons netwerk, maar ook dat van jezelf.

We zijn betrokken bij belangrijke besluiten en processen die de natuurlijke kwaliteiten van Fryslân beïnvloeden. Ons doel is om hiervoor een gedragen visie te formuleren, dus we nodigen je uit om jouw ideeën en suggesties te delen. Hoe meer actieve Fryske burgers zich aansluiten, hoe groter onze gezamenlijke impact.

Er zijn verschillende manieren om je bij de FMF aan te sluiten. Dit kan door deel te nemen aan de Groene Bondgenoten, ons RO-netwerk, of bijvoorbeeld als gebiedsvertegenwoordiger. Is het voor jou of je organisatie interessant om je bij ons aan te sluiten?

JA, IK SLUIT AAN!